

Què se n'ha fet de la unilateralitat? Així l'aborden partits i entitats independentistes

El PDECat, ERC i la Crida prioritzen el referèndum "efectiu i vinculant" i no la descarten però la releguen, la CUP vol desobediència i Òmnium eixamplar la base. Només l'ANC aposta per usar-la i aplicar d'immediat el mandat de l'1-O

Un milió de persones van omplir l'Onze de Setembre la Diagonal de Barcelona | Adrià Costa

El referèndum de l'1-O

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/139653/si/imposa/amb/90/dels/vots/sobre/total/millions/paperetes/valides>), la declaració de la independència

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/141454/parlament/declara/independencia>) que no es va fer efectiva, les conseqüències judicials (<https://www.naciodigital.cat/noticia/165967/judici/1-o/guia/no/perdre>) i el xoc d'estratègies entre independentistes han comportat una tendència: la progressiva pèrdua de protagonisme de la via unilateral com a proposta per aconseguir la independència. Formalment ningú hi renuncia, però les referències explícites només consten en les crides a la desobediència que fa la CUP i en les proclames de l'ANC, instal·lada en un discurs crític cap al "Govern efectiu" per les iniciatives "autonomistes" i pels "incompliments" en clau republicana.

Aquest és el posicionament dels actors davant d'un concepte, la unilateralitat, que va tenir el punt àlgid amb l'1-O i el 27-O i ara no cotitza tant a l'alça.

Crida Nacional per la República

Els membres de la direcció de la Crida, durant el congrés constituent Foto: Julio Díaz / Crida Nacional

La prioritat de la Crida, més que la unilateralitat, és la unitat. De fet, el nou moviment en forma de partit de Puigdemont, Jordi Sànchez i Quim Torra va néixer dissabte en un congrés constituent en el qual van apostar per fer llistes unitàries arreu del territori -especialment a Barcelona i a les eleccions europees- i per dissoldre's tan bon punt es faci efectiva la República, com consta en la ponència organitzativa (<https://www.naciodigital.cat/noticia/171961/crida/referma/compromis/dissoldre/quan/es/faci/efectiva/republica?rlc=p1>) . Com hi pretenen arribar? La prioritat és la d'acordar un referèndum d'autodeterminació "vinculant i acordat" amb l'Estat i, si cal, "forçant" el govern espanyol a negociar.

En la ponència política se subratlla que la Crida no renuncia "a cap via pacífica i no-violenta per fer efectiva la declaració d'independència i instaurar la República catalana". Tanmateix, el document (<https://www.naciodigital.cat/noticia/171963/ponencia/politica/crida/esquiva/referencies/unilateralitat>) -de 20 pàgines- no fa cap referència explícita a la via unilateral. El text estableix que, "si la via de diàleg amb l'Estat no es produeix o simplement no avança amb acords significatius", la Crida treballarà per fer efectiu "l'exercici de la sobirania" només "quan les condicions socials i polítiques del país ho permetin".

PDECat

Reunió de l'executiva del PDECat a Waterloo amb Carles Puigdemont Foto: PDECat

Un dels grans debats en el congrés fundacional del PDECat, celebrat el 2016, va ser sobre la inclusió de la via unilateral en la ponència d'estratègia política. Finalment es va acabar consignant, i va portar problemes a l'hora de registrar-se davant del ministeri de l'Interior (<https://www.naciodigital.cat/noticia/158224/pdecats/treu/ferro/eliminacio/via/unilateral/preambul/dels/estatuts>). En l'assemblea del mes de juliol de l'any passat, però, es va rebutjar fer la República "immediatament", i es va apostar per arribar-hi "el més aviat possible". Amb un redactat molt similar al d'ERC, la ponència avalada pels assistents al conclave tampoc no renuncia "a cap via democràtica i pacífica" i pretén guanyar la República "des de la confrontació, no violenta i intel·ligent amb l'estat espanyol".

En els missatges públics que fan arribar els dirigents, però, la via "desitjada" és la del referèndum acordat amb l'Estat, tal com ha expressat el president de la formació, David Bonvehí (<https://www.naciodigital.cat/noticia/168664/pdecats/expressa/suport/torra/situa/referendum/acordat/objectiu/unitari>). Existeix, a banda, debat sobre la qüestió de la unilateralitat. Hi ha un sector -en aquest termes s'expressava l'excoordinadora general, Marta Pascal, la setmana passada en un article a *La Vanguardia* (<https://www.naciodigital.cat/noticia/171756/pascal/reivindica/pdecats/referent/independentisme/abans/fundacio/crida>) - més pragmàtic que prefereix abandonar la via unilateral sense que això suposi una renúncia a la independència, mentre que els més afins a Puigdemont promouen el "no a tot" a l'Estat i tenen un discurs més abrindat. En tot cas, això sí, la via negociada és prioritària fins i tot per a Carles Puigdemont: reclama una taula de diàleg amb mediadors neutrals

per resoldre el conflicte

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/170966/govern/insisteix/demanar/sanchez/taula/negociacio/amb/mediadors/neutral?rlc=p1>) .

ERC

Una pancarta demana la llibertat de Junqueras durant la manifestació del 20 de setembre Foto: Adrià Costa

Els crítics amb el posicionament actual d'ERC acostumen a esgrimir unes paraules d'Oriol Junqueras pronunciades el 2013: "Doneu-me 68 diputats i proclamo la independència". A partir de la campanya del 21 de desembre del 2017, els republicans han posat l'accent en la demanda d'un referèndum "verificable" internacionalment (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163377/erc/aposta/referendum/verificable/crida/forçar/estat/negociar-lo>) -i, per tant, acordat amb l'Estat- i han ressaltat la necessitat d'eixamplar la base. El text que va sortir de la conferència nacional (https://es.scribd.com/document/385898738/Ponencia-amb-el-full-de-ruta-d-ERC#from_embed) , esmenat per les bases, defensava el següent: "Ens comprometem a formar i organitzar, conjuntament amb la resta d'organitzacions i entitats de l'àmbit sobiranista, la societat civil perquè en el moment oportú pugui defensar de manera pacífica i efectiva la implementació de la República".

La pressió de la militància, en tot cas, va fer que s'inclouessin referències -no explícites- a la via unilateral. El redactat final plantejava "no renunciar sota cap concepte a cap via democràtica i pacífica", i afirma que "la desobediència civil" i "la resistència no violenta" han de servir per pressionar per forçar l'Estat a negociar. Aquestes accions, afirmaven, poden anar "des d'una manifestació fins a una vaga, passant per un tancament de caixes", sense posar límits, per bé que, prioritzant l'eixamplament de la majoria social, concreta que s'han de fer "una vegada assolits els suports suficients". Els missatges que arriben des de Lledoners, on hi ha Oriol Junqueras, i des de Ginebra, on hi ha Marta Rovira, van per la via d'ampliar suports.

CUP

Carles Riera, a la roda de premsa per valorar els resultats electorals. Foto: ACN

La CUP, en comparació amb els actors anteriors, deixa molt més clar que la desobediència ha de ser el motor central d'actuació. Aposta per "la mobilització i la desobediència civil i institucional massiva no-violenta" i per "emprendre noves ofensives que creïn tensió i inestabilitat permanent i aprofundeixin la crisi del règim polític del 78 a dins i a fora de l'estat espanyol". Així consta en la ponència política aprovada en l'assemblea nacional del maig del 2018 (https://es.scribd.com/document/385898759/Ponencia-amb-el-full-de-ruta-de-la-CUP#from_embed). Els objectius són: "Reagrupar, acumular i tornar a desplegar una ofensiva política i social. Ni dilatar, ni recular".

Els anticapitalistes pretenen "mantenir viu l'embat amb l'estat espanyol, [...] a través de la desobediència a tots els nivells, dins i fora de les institucions", amb un objectiu clar: "Arribar a aquell lloc des del qual puguem desafiar l'Estat i iniciar l'aplicació dels acords, lleis i accions necessàries per establir de forma real la nova República". "No hi ha cap possibilitat de negociar res amb l'estat espanyol que no sigui la rendició", apunten i, de fet, alerten que, si aquest "confirmés que el moviment [republicà] es debilita, aprofundiria la seva intervenció en tots els terrenys". La CUP admet que cal acabar en una fase de negociació multilateral, però afirmar que només s'assolirà si primer es tensa la situació al màxim i els altres actors es veuen forçats a seure.

ANC

Elisenda Paluzie, presidenta de l'ANC, en la manifestació de la Diada. Foto: Josep Maria Montaner

"L'ANC es referma en l'aposta per la unilateralitat i per tant cal que tant la societat civil com el Govern es preparin per aquesta via", assegura el pla estratègic (<https://assemblea.cat/index.php/arxiu/pla-estrategic-2/>) de l'entitat. L'entitat que presideix Elisenda Paluzie -i els Demòcrates de Catalunya liderats per Antoni Castellà- són els que defensen amb més claredat la via unilateral davant la manca de perspectiva d'acord amb l'Estat, i també són els únics que recalquen la necessitat d'aplicar el mandat de l'1-O. Aquests posicionaments topen amb l'estratègia del Govern, a qui no veuen defensant la implantació de la República.

El vídeo que va fer públic dijous passat l'ANC va en aquesta línia (<https://www.naciodigital.cat/noticia/171846/video/anc/carrega/amb/duresa/contra/incompliments/govern>). Carreguen contra els incompliments del Govern "efectiu" i qualifiquen com a "autonomistes" les propostes de l'executiu, immers en una negociació amb l'Estat per constituir una mesa de diàleg de partits que aportí solucions al conflicte polític. Torra els va respondre dissabte des del congrés constituent de la Crida amb un missatge implícit: "Tots ens proposem fer la República, que ningú en dubti" ([http://Tots ens proposem fer la República, que ningú en dubti](http://Tots%20ens%20proposen%20fer%20la%20Rep%C3%B9blica,%20que%20ning%C3%B9%20en%20dubti)).

Òmnium

Presentació de la plataforma Som el 80%, encapçalada per Òmnium. Foto: Adrià Costa

Òmnium Cultural té dues grans iniciatives en marxa que expliquen quina és la seva aposta estratègica en el moment actual del procés. La primera és la campanya "Jo acuso", centrada en el judici de l'1-O i que servirà de base a Jordi Cuixart per denunciar l'ofensiva de l'Estat contra el sobiranisme i els drets civils

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/171335/omnium/activa/campanya/judici/acusem/estat/negar/di-aleg/respondre/amb/violencia>) . Es tracta d'una campanya que Torra ja ha fet seva (<https://www.naciodigital.cat/noticia/171622/torra/reclama/superar/crisi/jxcat-erc/hem/estar/mes/unitats/mai/davant/judici>) -per apel·lar a la unitat- i que recalcarà el component polític del procediment que s'obrirà la setmana vinent al Tribunal Suprem.

En segon lloc, l'entitat té en marxa la campanya "Som el 80%" (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166238/omnium/conjuga/societat/civil/partits/plataforma/unitaria/consens/som/80>) , destinada als "grans consensos de país" com és el cas de la lluita contra la repressió, el descrèdit de la monarquia i l'aposta pel referèndum. Pel que fa a la via unilateral, Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium, deia això en una entrevista a *El Periódico* (<https://www.elperiodico.cat/ca/politica/20181026/entrevista-marcel-mauri-omnium-7111979>) : "No ens correspon explicar amb quina forma s'han d'aconseguir els objectius polítics, però estem convençuts que qualsevol opció que passi per la radicalitat democràtica i pel respecte escrupolós per les formes no-violentes és molt legítim que sigui sobre la taula".